

**UCHWAŁA NR XXV/222/2021
RADY MIEJSKIEJ W PYZDRACH**

z dnia 28 października 2021 r.

w sprawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r., poz. 1372) oraz art. 4¹ ust. 2 i ust. 5, art. 18 ust. 3a ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119) Rada Miejska w Pyzdrach uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2022 r. zawierający ramowy plan pracy Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz plan podziału środków finansowych na działalność związaną z realizacją Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w brzmieniu załącznika do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Pyzdr.

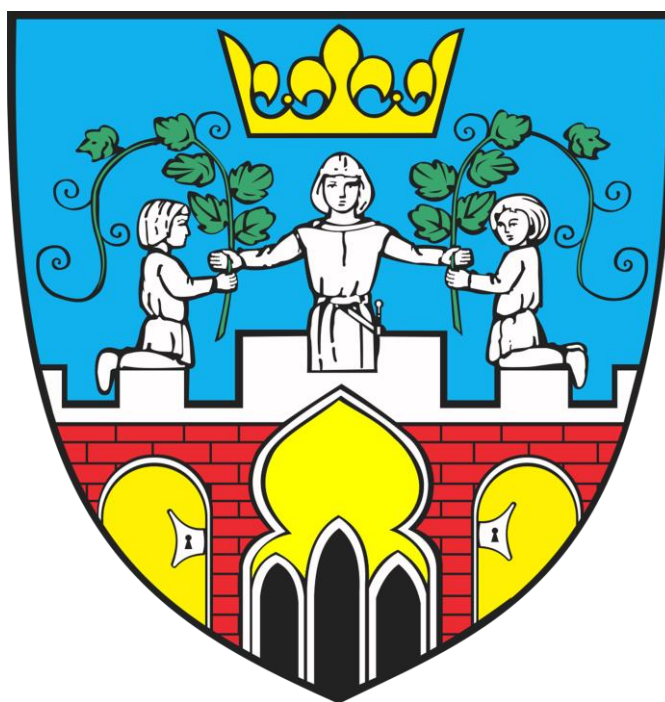
§ 3. Uchwała wchodzi w życie dnia 01 stycznia 2022 r.

Przewodnicząca Rady

Justyna Sosnowska

Załącznik do
Uchwały Rady Miejskiej w Pyzdrach
Nr XXV/222/2021 z dnia 28 października 2021 r.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2022 rok na terenie Gminy Pyzdry

Spis treści

Wstęp.....	3
Rozdział I Charakterystyka zjawiska uzależnienia od alkoholu	4
1. Definicja	4
1.2. Charakterystyka alkoholika – najczęstsze typy	5
1.3. Skutki uzależnienia od alkoholu.....	5
Rozdział II Profilaktyka	7
2.1. Rodzaje profilaktyki	7
2.2. Programy i działania profilaktyczne w placówce oświatowej.....	7
Rozdział III Podstawa prawna.....	9
Rozdział IV Diagnostyka problemów uzależnień	10
4.1. Rynek alkoholowy.....	11
4.2. Postawy i przekonania mieszkańców na temat alkoholu.....	13
4.3. Zasoby instytucjonalne umożliwiające realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	24
4.3.1. Działania profilaktyczne w latach 2017-2019	24
Rozdział V Adresaci Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	27
Rozdział VI Cele Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	28
6.1 Rodzaje profilaktyki – cele.....	28
Rozdział VII	29
Kierunki działań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	29
7.1. Profilaktyka uniwersalna	29
7.2. Profilaktyka selektywna	31
7.3. Profilaktyka wskazująca.....	34
Rozdział VIII Monitoring.....	36
Rozdział IX Podsumowanie końcowe.....	37

Wstęp

Środki psychoaktywne stanowią poważne źródło zagrożenia, gdyż są związane z ryzykiem uzależnienia oraz zjawiskami niepożądanymi będącymi jego następstwem. Skutkiem nałogu może być wzrost przemocy i przestępczości (m.in. kradzieży, wymuszeń, rozbojów). Uzależniony z czasem staje się ciężarem dla otoczenia, a jego zdrowie fizyczne i psychiczne powoli podupada. Taka osoba powoli ulega wykluczeniu społecznemu, a szanse na wyjście z nałogu stają się coraz mniejsze. Gmina ma obowiązek zapewnić wsparcie i dostęp do profesjonalnej pomocy dla osób uzależnionych oraz ich rodzin.

Problem alkoholowy niesie za sobą wiele zróżnicowanych szkód w danym społeczeństwie, toteż przeciwdziałanie uzależnieniom od alkoholu stanowi ważne zadanie dla Gminy Pyzdry, które zostaje wyrażone w postaci Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Rozdział I

Charakterystyka zjawiska uzależnienia od alkoholu

1. Definicja

Według definicji WHO zespół uzależnienia od alkoholu, powszechnie zwany alkoholizmem, to zespół objawów somatycznych, poznawczych oraz behawioralnych, w których spożywanie napojów alkoholowych ma pierwszeństwo nad innymi zachowaniami.

Zgodnie z daną definicją, aby zdiagnozować uzależnienie potrzebne jest wystąpienie w ciągu roku przynajmniej sześciu z poniższych objawów:

- silna potrzeba sięgnięcia po alkohol (inaczej głód picia),
- pojawienie się tolerancji alkoholowej, czyli coraz słabszego reagowania na tę samą ilość alkoholu,
- zespół abstynencyjny lub naprzemienne spożywanie trunków alkoholowych oraz środków, które mają podobne działanie,
- sięganie po alkohol pomimo wiedzy o jego szkodliwości,
- ograniczone możliwości kontroli zachowań, które dotyczą spożywania alkoholu,
- zaniechanie innych zainteresowań oraz przyjemności.

Alkoholizm jest przyczyną rozwoju wielu schorzeń, które dotyczą zarówno zdrowia fizycznego, jak i psychicznego. Jest chorobą śmiertelną, nieleczony alkoholizm może prowadzić do śmierci. Jednak rzadko jest on uznawany za bezpośrednią przyczynę zgonu, gdyż częściej prowadzą do niego związane z alkoholizmem choroby.

1.2. Charakterystyka alkoholika – najczęstsze typy

Wyróżnia się kilka typów osób uzależnionych od alkoholu, jest to związane przede wszystkim z cechami osobowościowymi i fizycznymi, wiekiem, przebiegiem uzależnienia itp.

Pierwszy raz charakterystyka alkoholika została przedstawiona przez Elvina Mortona Jellinka. Zawiera ona następujące typy:

- typ neurasteniczny - dotyczy głównie osób nieśmiałych, zahamowanych, przeżywających silne napięcie. Osoby typu neurastenicznego mogą sięgać po alkohol w celu usunięcia lęku, wstydu itp.
- typ heroiczny - dotyczy osób dążących do szczególnych wyczynów. Takie osoby chcą być podziwiane, wychodzą z założenia, że im większe spożywają porcje alkoholu, tym szybciej zwrócą na siebie uwagę.
- typ dionizyjski - opisujący osoby, dla których alkohol jest środkiem sprawiającym przyjemność, umożliwiającym dobrą zabawę, dającym swobodę itp.
- typ kontaktywny - dotyczy osób wykorzystujących alkohol przede wszystkim do poszerzania kontaktów społecznych.
- typ samobójczy - dotyczący zwykle osób niezadowolonych z życia, niekiedy ze stanami depresyjnymi. Jednostki o takim typie piją dużo napojów wysokoprocentowych, a ich motywem działania jest autodestrukcja.

1.3. Skutki uzależnienia od alkoholu

Za najczęstsze powikłania oraz diagnozowane skutki uboczne alkoholizmu uznaje się:

- choroby nowotworowe - przełyku, gardła, ust, trzustki, wątroby
- upośledzenie systemu trawiennego - podrażnienie przewodu pokarmowego, zapalenie okrężnicy i przełyku, nieżyt żołądka
- nieprawidłowo funkcjonująca wątroba - żółtaczka, marskość wątroby, zniszczone komórki wątrobowe
- upośledzenie układu krążenia - niewydolność mięśnia sercowego, zaburzenia rytmu serca, nadciśnienie tętnicze krwi
- zaburzenia charakteru - drażliwość, agresywność, zły nastrój, bezsenność, osłabienie woli i panowania nad sobą
- padaczka - inaczej drgawkowe napady abstynencyjne, które pojawiają się zwykle u alkoholików, którzy zaprzestali picia lub drastycznie ograniczyli ilość spożywanego alkoholu
- delirium - czyli majaczenie alkoholowe, które można rozpoznać po takich objawach jak podniecenie, urojenia, zaburzenia snu, napady drgawkowe, wyraźne drżenie mięśniowe oraz omamy wzrokowe i słuchowe.

Rozdział II

Profilaktyka

2.1. Rodzaje profilaktyki

Profilaktyka uniwersalna skierowana jest do ogółu społeczności, zawiera m.in.:

- ✓ działania, których celem jest zmniejszenie lub eliminowanie czynników ryzyka sprzyjających rozwojowi alkoholizmu
- ✓ działania, które mają kreować zdrowy styl życia, rozwijać zainteresowania, wspierać prawidłowy rozwój i funkcjonowanie emocjonalno-społeczne społeczności

Profilaktyka selektywna skierowana jest na jednostki i grupy zwiększonego ryzyka, obejmuje m.in.:

- ✓ działania profilaktyczne skierowane do jednostek lub grup, które ze względu na swoją działalność społeczną, rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są narażone na większe od przeciętnego ryzyka wystąpienia problemów uzależnień.
- ✓ przede wszystkim działania uprzedzające, nie naprawcze
- ✓ działania, które służą zapobieganiu podejmowania przez wytypowane osoby lub ich grupy zachowań ryzykownych

Profilaktyka wskazująca skierowana jest na jednostki lub grupy osób wysokiego ryzyka, które przejawiają pierwsze symptomy problemów uzależnienia od środków psychoaktywnych, zawiera m.in.:

- ✓ działania, których celem jest zapobieganie rozwojowi zachowań ryzykownych u osób dotkniętych uzależnieniem
- ✓ działania, które uniemożliwiają rozprzestrzenianie się niepożądanego zjawiska na inne jednostki lokalnej społeczności

2.2. Programy i działania profilaktyczne w placówce oświatowej

Szkolne programy profilaktyczno-wychowawcze zawierają, wszelkie działania profilaktyczne, które realizuje się w danej placówce. Mają za zadanie promować zdrowy styl życia oraz eliminować czynniki, które mogą zagrażać prawidłowemu rozwojowi psychospołecznemu dzieci i młodzieży.

Aby program był skuteczny należy uwzględnić wszystkich członków społeczności szkolnej, nauczycieli, rodziców i uczniów. Najodpowiedniejszym rozwiązaniem zdaje się być ich realizacja kaskadowa, która umożliwia prowadzenie zajęć bezpośrednio z rodzicami i uczniami przez specjalistów zatrudnionych w szkole lub wychowawców klas. Ułatwia to budowanie autorytetu trenera. Taktyka ta umożliwia również objęcie działaniami profilaktycznymi szeroką grupę odbiorców, w tym dzieci i młodzież, a także dorosłych członków społeczności. Wszelkie podejmowane działania powinny kształtować postawy, a nie tylko stanowić materiał informacyjny. Aby móc utrwalić przekazywane treści oraz nabyć umiejętności potrzebne do prawidłowego funkcjonowania długość trwania owych działań nie powinna być krótsza niż sześć tygodni. Niezwykle istotna wydaje się także konieczność uwzględnienia diagnozy potrzeb grupy.

Rozdział III

Podstawa prawna

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych stanowi ważny element lokalnej strategii przeciwdziałania problemom społecznym. Jego podstawę stanowią następujące akty prawne:

- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025 (Dz.U. z 2021 r. poz. 642 ze zm.).
- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku (Dz.U. 2009 nr 114 poz. 946 ze zm.),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. 2021 poz. 1249 ze zm.).
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. 2019 poz. 1690 ze zm.)
Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. 2011 nr 149 poz. 887 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. 2021 poz. 1119 ze zm.)
- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. 2021 poz. 1372 ze zm.)
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz.U. 2020 poz. 2050 ze zm.),
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. 2021 poz. 1535, 1243, 1038 ze zm.),
- Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz.U. 2021 poz. 1882 ze zm.)
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U. 2020 poz. 1359 ze zm.)
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks Karny (Dz.U. 2021 poz. 1023 ze zm.),
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (t.j. Dz.U. 2021 poz. 534 ze zm.),
- Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (t.j. Dz.U. 2021 poz. 1805 ze zm.),

Rozdział IV

Diagnoza problemów uzależnień

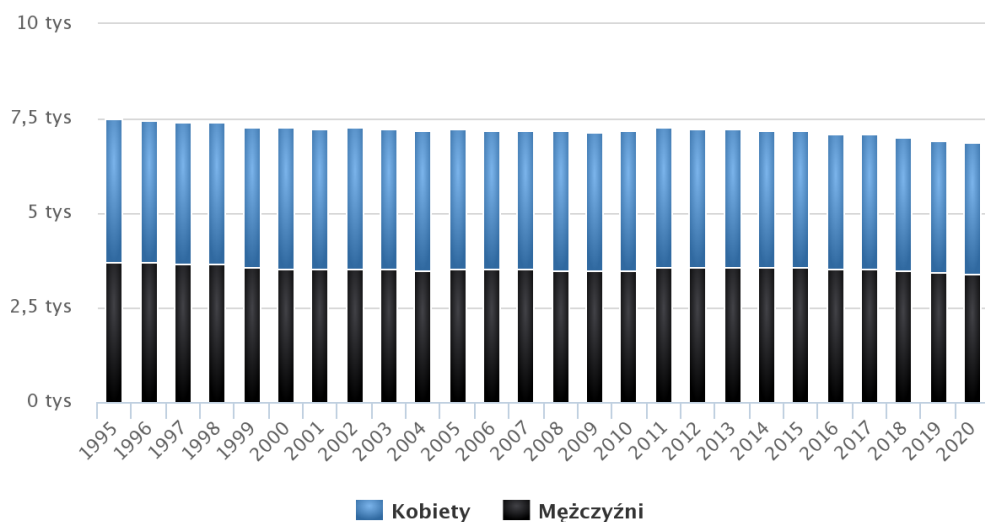
Gmina Pyzdry to gmina miejsko-wiejska. Należy do województwa wielkopolskiego, powiatu wrzesińskiego. Gmina Pyzdry ma 6 863 mieszkańców, czyli zamieszkuje ją 8,9% ludności powiatu. Gmina stanowi 19,6% powierzchni powiatu. Siedzibą gminy jest miasto Pyzdry¹.

Gmina Pyzdry ma ujemny przyrost naturalny wynoszący -14. Odpowiada to przyrostowi naturalnemu -2,01 na 1000 mieszkańców gminy Pyzdry. W 2019 roku urodziło się 67 dzieci, w tym 52,2% dziewczynek i 47,8% chłopców. Średnia waga noworodków to 3 445 gramów. Współczynnik dynamiki demograficznej, czyli stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów wynosi 0,95 i jest większy od średniej dla województwa oraz znacznie większy od współczynnika dynamiki demograficznej dla całego kraju.

61,2% mieszkańców gminy Pyzdry jest w wieku produkcyjnym, 18,4% w wieku przedprodukcyjnym, a 20,5% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym.

Populacja – Gmina Pyzdry w latach 1995 – 2020

(Źródło: GUS)

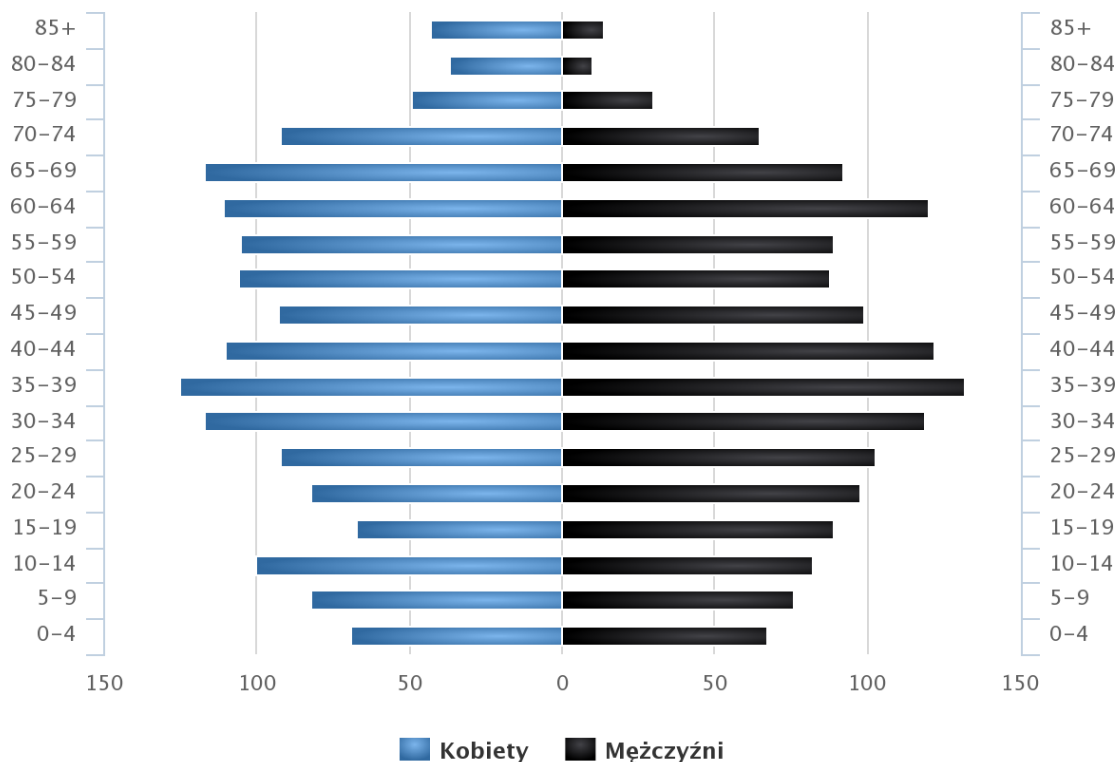

www.polskawliczbach.pl

¹ https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Pyzdry

Piramida wieku mieszkańców Pyzdr, 2020

(Źródło: GUS)

www.polskawliczbach.pl

4.1. Rynek alkoholowy

1 Ilość punktów sprzedaży napojów alkoholowych (ogółem 22) w tym:

- do spożycia poza miejscem sprzedaży (wg zawartości alkoholu):
 - do 4,5% 17
 - od 4,5% do 18% 14
 - powyżej 18% 16
- do spożycia w miejscu sprzedaży (wg zawartości alkoholu):
 - do 4,5% 4
 - od 4,5% do 18% 2
 - powyżej 18% 3

2 Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

- 2018/ Posiedzenia KRPA (ogółem 7) w tym:
 - Ogólne posiedzenia Komisji 7

- Posiedzenie podkomisji interwencyjno-motywującej **0**
 - przeprowadzono rozmowy **13**
 - Kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych **0**
 - Postanowienia opiniujące lokalizację punktów sprzedaży napojów alkoholowych(ogółem **4**) w tym:
 - dotyczących jednorazowych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych **5** – **jednorazowe zezwolenia nie wymagają opinii Komisji ds. PiRPA**
 - dotyczących zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia w miejscu lub poza miejscem sprzedaży **4**
 - Postanowienia negatywne **0**
- 2019 / Posiedzenia KRPA (ogółem **7**) w tym:
- Ogólne posiedzenia Komisji **7**
 - Posiedzenie podkomisji interwencyjno-motywującej **0**
 - przeprowadzono rozmowy **20**
 - Kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych **0**
 - Postanowienia opiniujące lokalizację punktów sprzedaży napojów alkoholowych(ogółem **8**) w tym:
 - dotyczących jednorazowych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych **6** – **jednorazowe zezwolenia nie wymagają opinii Komisji ds. PiRPA**
 - dotyczących zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia w miejscu lub poza miejscem sprzedaży **8**
 - Postanowienia negatywne **0**
- 2020 / Posiedzenia KRPA (ogółem **3**) w tym:
- Ogólne posiedzenia Komisji **3**
 - Posiedzenie podkomisji interwencyjno-motywującej **0**
 - przeprowadzono rozmowy **15**
 - Kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych **0**
 - Postanowienia opiniujące lokalizację punktów sprzedaży napojów alkoholowych(ogółem **4**) w tym:
 - dotyczących jednorazowych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych **0**

- dotyczących zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia w miejscu lub poza miejscem sprzedaży **4**
- Postanowienia negatywne **0**

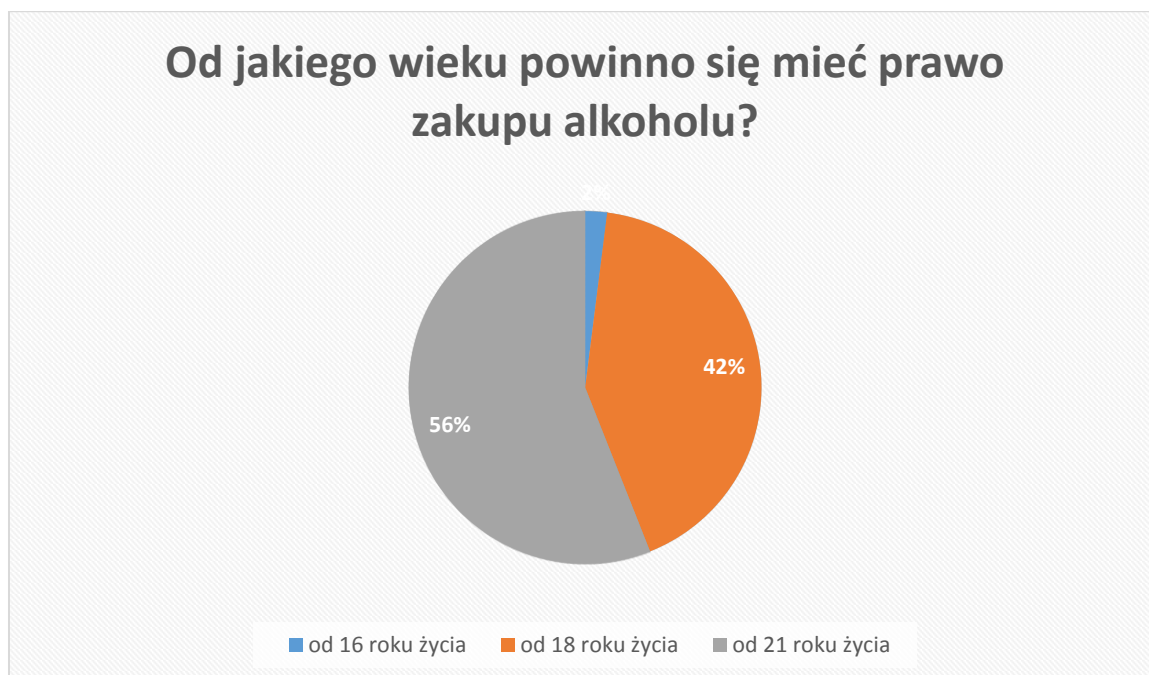
3 Działalność Podkomisji interwencyjno-motywującej

- 2018 / do Komisji wpłynęło:
 - Wniosków o leczenie odwykowe **6**
 - Obecnie rozpoczętych spraw **6**
 - zleceń przeprowadzenia badania przez biegłych sądowych **4**
 - wniosków do Sądu w sprawie obowiązku leczenia odwykowego **3**
- 2019 / do Komisji wpłynęło:
 - Wniosków o leczenie odwykowe **2**
 - Obecnie rozpoczętych spraw **2**
 - zleceń przeprowadzenia badania przez biegłych sądowych **1**
 - wniosków do Sądu w sprawie obowiązku leczenia odwykowego **1**
- 2020 / do Komisji wpłynęło:
 - Wniosków o leczenie odwykowe **5**
 - Obecnie rozpoczętych spraw **5**
 - zleceń przeprowadzenia badania przez biegłych sądowych **2**
 - wniosków do Sądu w sprawie obowiązku leczenia odwykowego **1**

4.2. Postawy i przekonania mieszkańców na temat alkoholu

Poniższe dane pochodzą z Diagnozy Problemów Społecznych dla Gminy Pyzdry. Na początku mieszkańcy zostali zapytani, od jakiego wieku powinno się sprzedawać alkohol. Wynik pokazał, że 42% badanych uważa, że powinno się sprzedawać alkohol od 18 roku życia. Kolejna grupa mieszkańców jest zdania, aby podnieść granicę wieku do 21. (56%). Tylko 2% przebadanych uważa, że 16-latkowie również powinni mieć prawo do zakupu alkoholu.

Wykres 1 Od jakiego wieku powinno się mieć prawo zakupu alkoholu?

Zapytano również mieszkańców miasta, czy uznają alkohol zawarty w piwie lub winie za mniej szkodliwy niż ten zawarty w wódce. 14% badanych stwierdziło, że alkohol zawarty w piwie/winie jest mniej szkodliwy, 86% uznało go za tak samo szkodliwy.

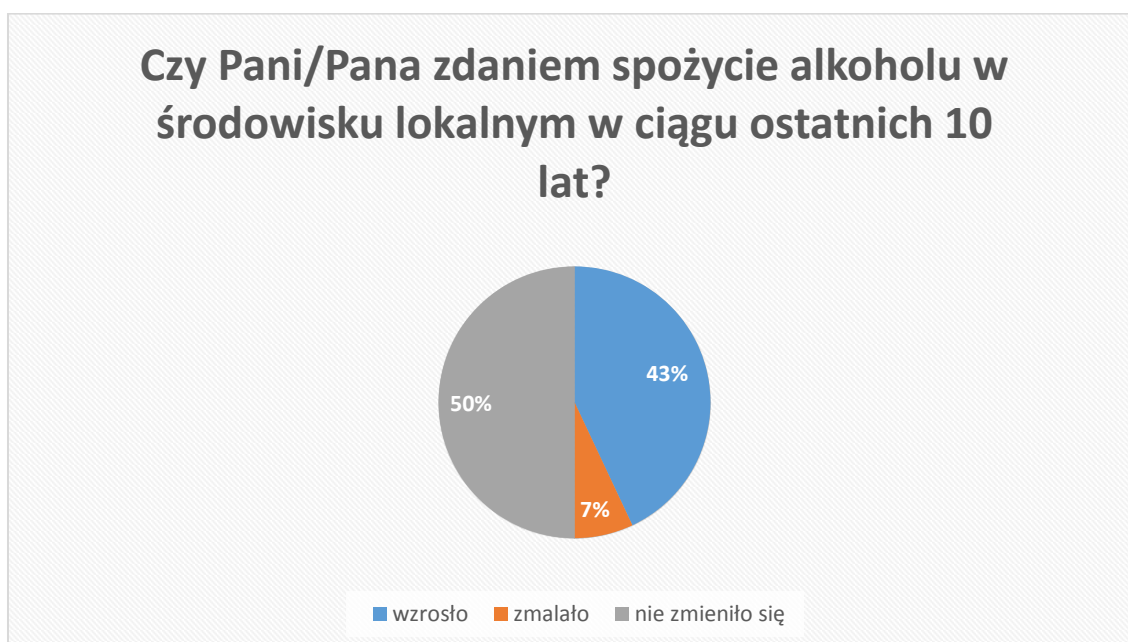
Oczywiście alkohol jest tą samą substancją, bez znaczenia, w jakim napoju się znajduje. Różnice polegają jedynie na jego stężeniu w poszczególnych napojach. Opinie stwierdzające, że alkohol znajdujący się w wódce jest bardziej groźny od tego zawartego w piwie lub winie, wskazują na brak świadomości istniejących zagrożeń wynikających ze spożywania jakiegokolwiek formy napojów procentowych. Pozytywną informacją jest fakt, że aż 86% badanych osób posiada realną świadomość zagrożeń. Jest to wynik wyższy od wyników badań ogólnopolskich.

Wykres 2 Czy uważa Pan/i, że alkohol zawarty w winie/piwie jest mniej szkodliwy niż ten w wódce?

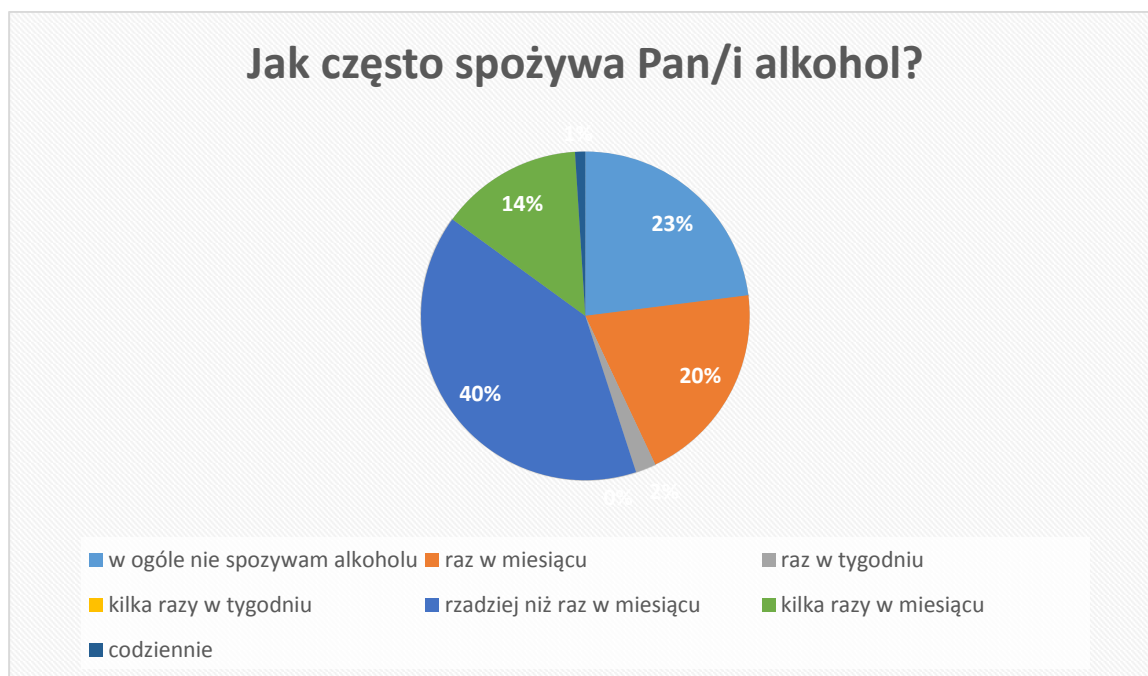
W badaniu interesowało nas również, czy respondenci zauważyli zmiany w obyczajowości spożywania alkoholu w swoim środowisku. Połowa badanych stwierdziła, że w kwestii spożycia alkoholu nic się nie zmieniło, 43% badanych zaobserwowało wzrost spożywania alkoholu w środowisku lokalnym na przestrzeni ostatnich 10 lat, a zaledwie 7% badanych uważa, że zmalało.

Wykres 3 Czy Pani/Pana zdaniem spożycie alkoholu w środowisku lokalnym w ciągu ostatnich 10 lat?

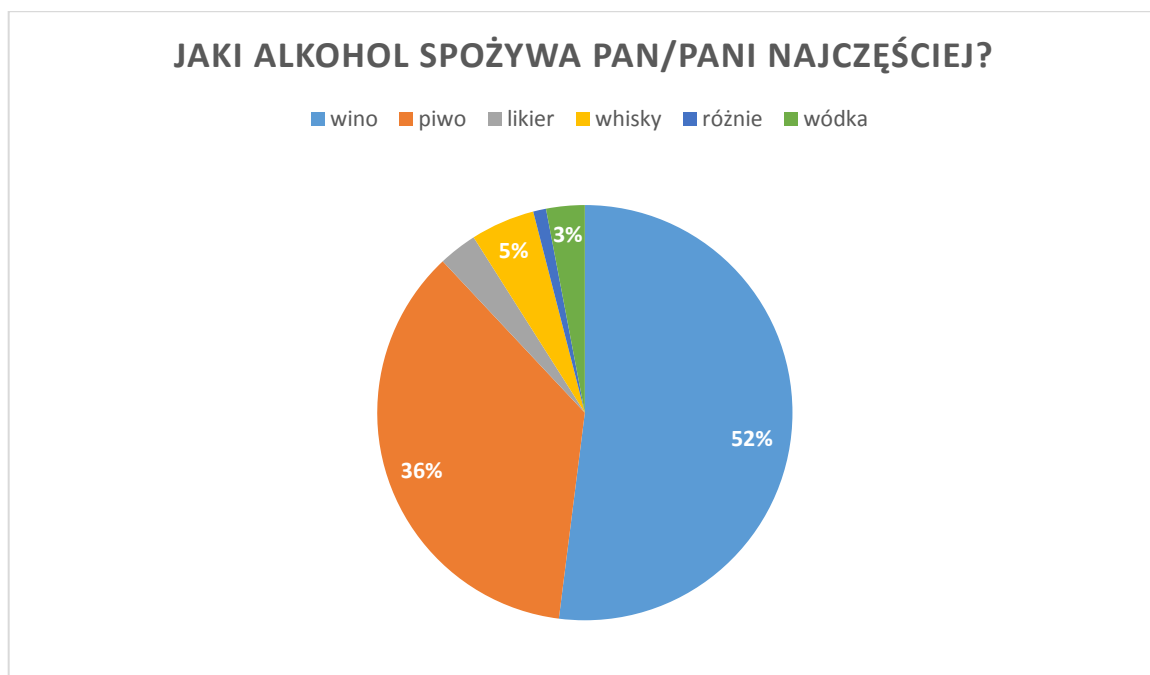
Kolejne pytanie dotyczyło częstotliwości spożywania alkoholu przez respondentów. Spory procent mieszkańców przyznał, że nie spożywa alkoholu (23%), 40% badanych mieszkańców miasta pije alkohol okazjonalnie (rzadziej niż raz w miesiącu). Ponadto 20% badanych pije alkohol średnio raz w miesiącu, 14% badanych – kilka razy w miesiącu. 2% badanych spożywa napoje alkoholowe raz w tygodniu, prawie 1% pije alkohol codziennie.

Wykres 4 Jak często spożywa Pan/i alkohol?

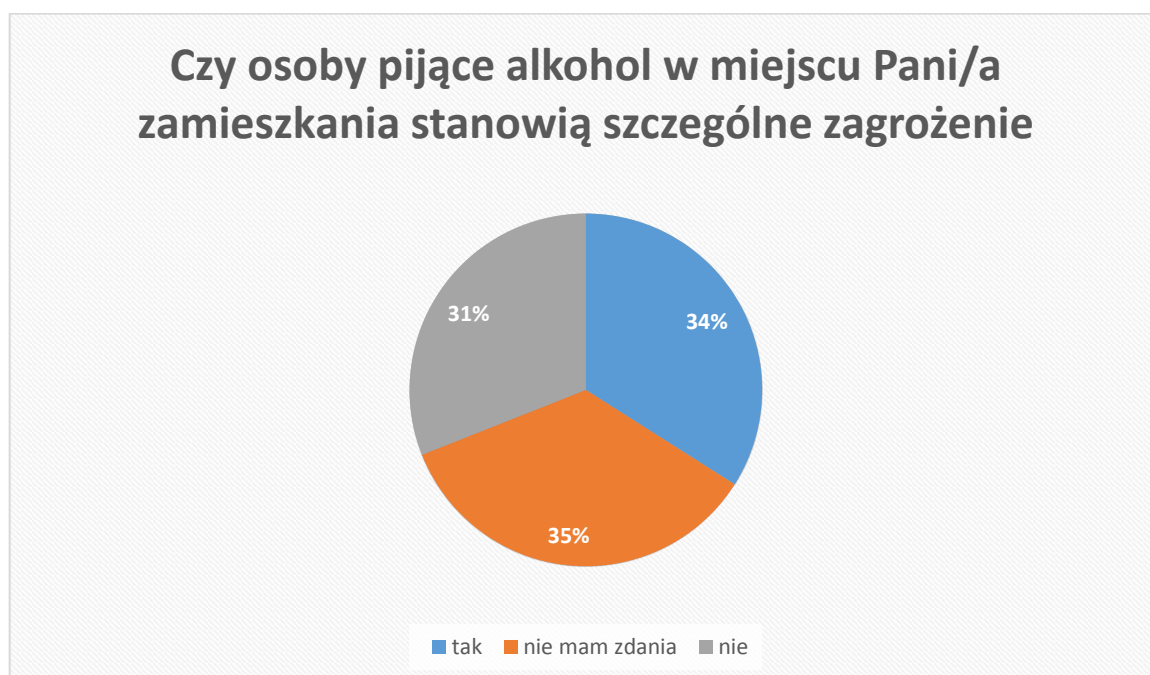
Najczęściej spożywanym alkoholem jest wino, ponad połowa, bo aż 52% mieszkańców deklaruje jego spożycie. Na drugim miejscu wśród preferencji ankietowanych znalazło się piwo, po które sięga 36% ankietowanych. Kolejne miejsca zajęły napoje wysokoprocentowe: whisky (5%) i po równo 3% likier oraz wódka.

Wykres 5 Jaki alkohol spożywa pan/Pani najczęściej?

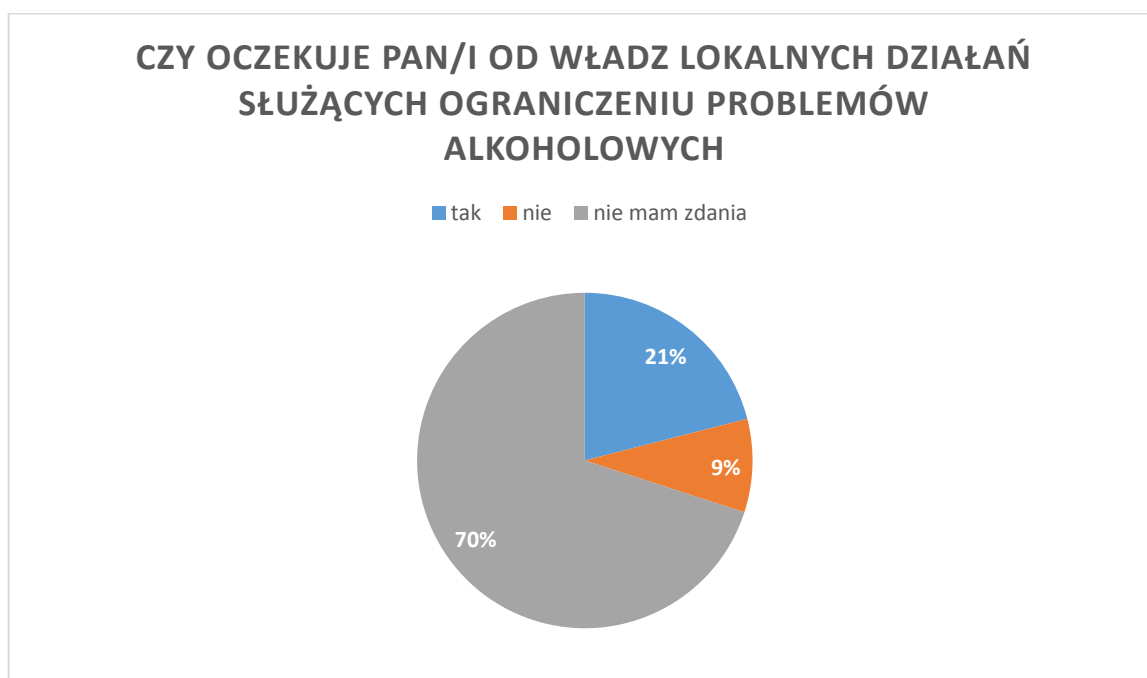
Spożywanie alkoholu może być powiązane z agresywnym zachowaniem, które ujawnia się w życiu społecznym w postaci bójek, awantur, pobic i stosowania wulgaryzmów. 34% mieszkańców uważa, że osoby pijące alkohol w miejscu zamieszkania stanowią szczególne zagrożenie dla bezpieczeństwa, odmiennego zdania jest 31%, natomiast 35% nie ma zdania na ten temat.

Wykres 6 Czy osoby pijące alkohol w miejscu Pani/a zamieszkania stanowią szczególne zagrożenie

Tylko 21% badanych mieszkańców oczekuje od władz lokalnych działań, mających na celu zmniejszenie skali problemów alkoholowych w swoim otoczeniu. W pytaniu otwartym respondenci zaznaczyli, że ich oczekiwania opierają się na zwiększeniu nadzoru nad młodzieżą, zwłaszcza, jeśli chodzi o zwiększone działania policji w miejscach takich jak garaże, przystanki czy boiska. 70 % nie ma zdania w tej kwestii, co może wynikać z braku wiedzy o możliwościach działań władz lokalnych na zaistniałą sytuację.

Wykres 7 Czy oczekuje Pan/i od władz lokalnych działań służących ograniczeniu problemów

Młodzież:

Respondentom zadano kilka pytań sprawdzających ich świadomość i wiedzę o problemie alkoholowym. Wiedza ta jest niezbędna do przeprowadzania dalszych działań profilaktycznych w szkołach.

Zbadano dostępność alkoholu dla osób niepełnoletnich na terenie zamieszkałego miasta. Wśród deklaracji, że alkohol jest zdobyć „łatwo”, „raczej łatwo” i „raczej trudno, ale jak się

zna odpowiednie osoby, to łatwe” mamy 55 % uczniów. Choć na diagramie, rysuje nam się to w całkiem niegroźnym ułożeniu, to po przeanalizowaniu liczby osób, które uważają, że bez większej trudności zdobędą alkohol wynik wydaje się być dość niepokojący.

W pierwszym pytaniu uczniowie zostali zapytani, czy kiedykolwiek pili już alkohol. Respondenci, którzy odpowiedzieli, że nie spożywali jeszcze alkoholu pod żadną postacią, od razu przechodzili do kolejnego bloku tematycznego.

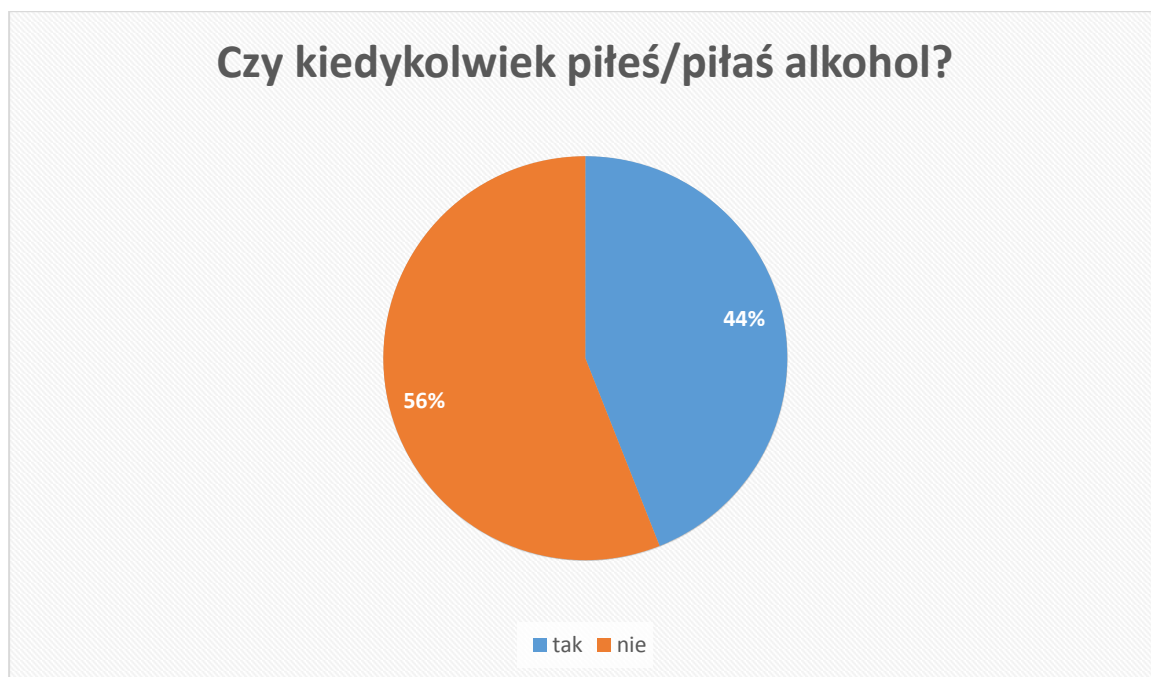
Wykres 8 Czy kiedykolwiek piłeś/piłaś alkohol?

Okazuje się, że 56% uczniów jeszcze nie posmakowało alkoholu, co nie zmienia faktu, że niewiele mniej niż połowa już go spróbowała.

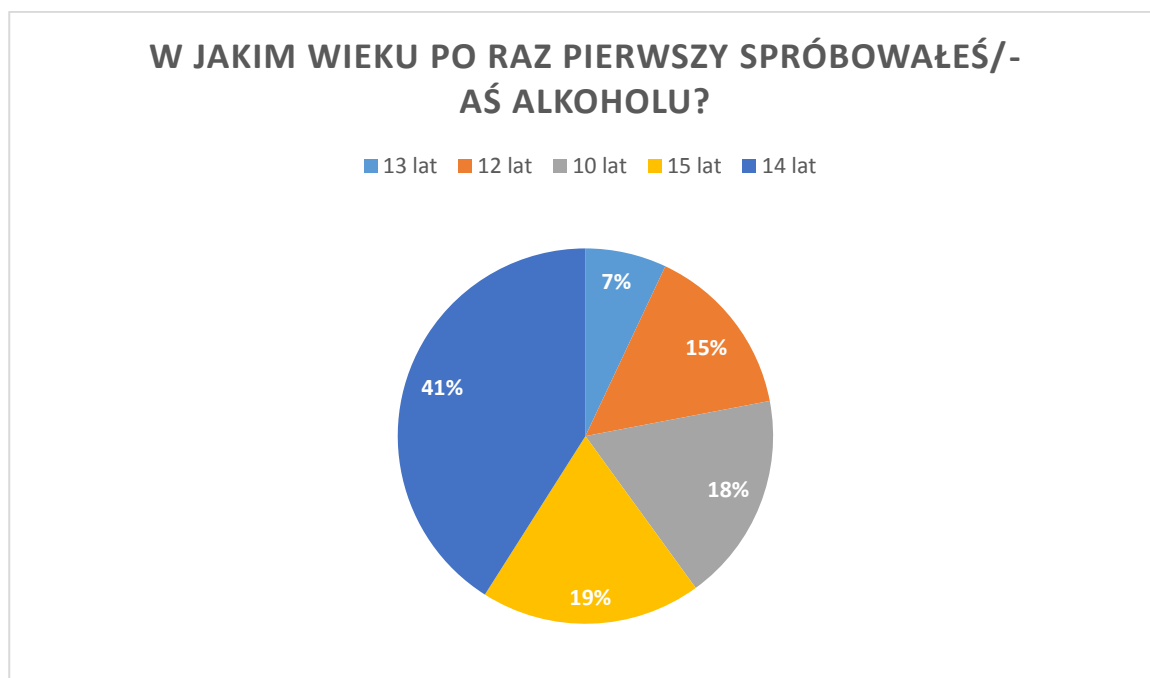
Kolejne pytania dotyczyły konkretnie spożywania alkoholu przez respondentów i ich otoczenie.

Wykres 9 Czy kiedykolwiek piłeś/piłaś alkohol?

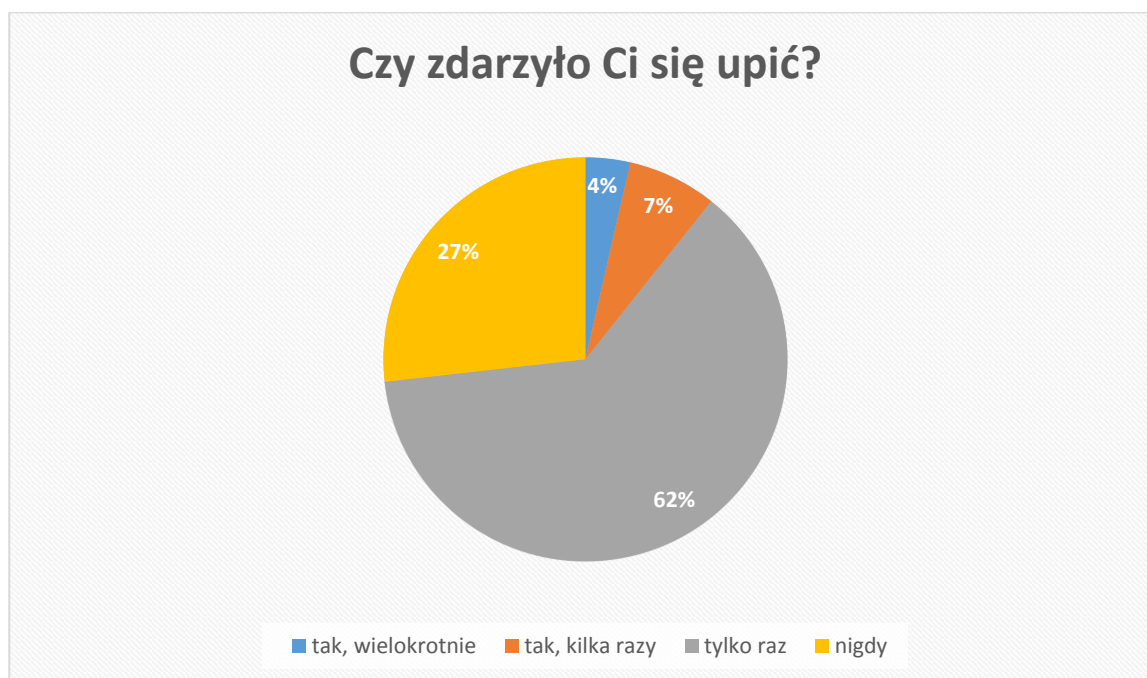
50 % nie zna żadnej osoby sięgającej po alkohol lub są to pojedyncze przypadki. Kolejne 50% respondentów potrafi wymienić co najmniej 10 takich osób. Jak obrazuje poniższy rysunek, zdecydowanie najczęściej do inicjacji alkoholowej dochodzi w wieku 14 lat bo aż 41% zadeklarowało taką odpowiedź.

Wykres 10 W jakim wieku po raz pierwszy spróbowałeś/-aś alkoholu?

Zakładając możliwość sięgnięcia przez młodzież po alkohol, postawiono także pytanie o stan upojenia. Kolejne pytanie brzmiało „Czy zdarzyło Ci się upić? Negatywna odpowiedź padła tylko od 60% badanych. Wygląda na to, że 40 % uczniów z Pyzdr zna już stan upojenia a 8% z nich doświadczyła go już wielokrotnie.

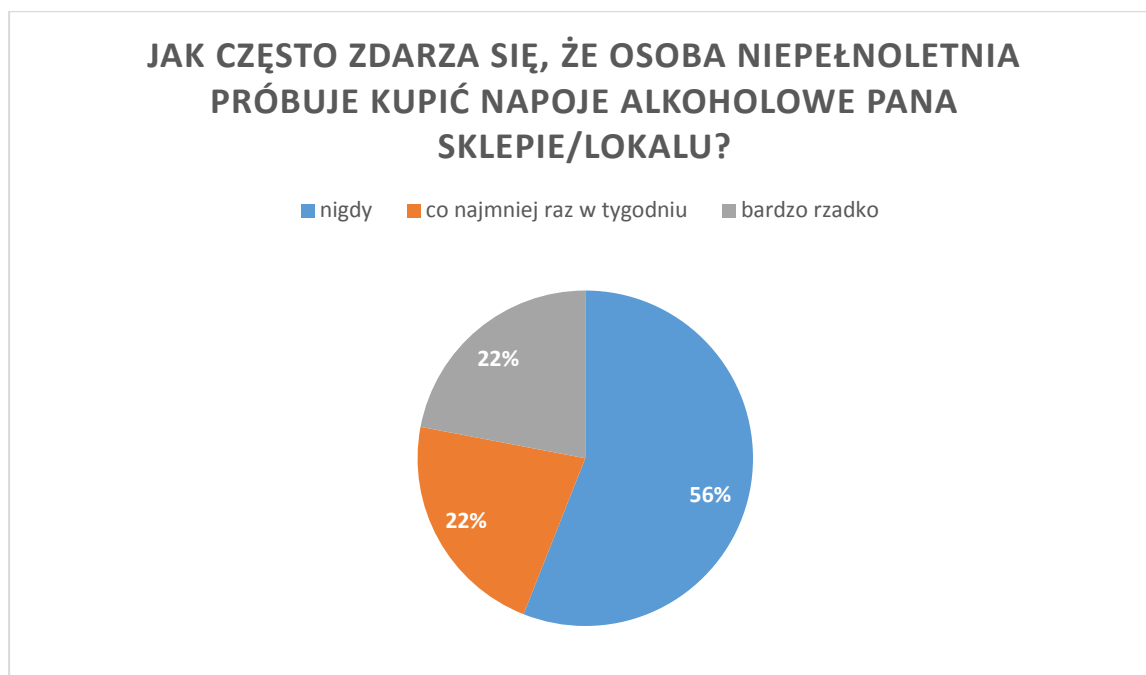
Wykres 11 Czy zdarzyło Ci się kiedyś wrócić do domu w stanie upojenia alkoholowego?

Badano również osoby zajmujące się sprzedażą alkoholu w gminie Pyzdry.

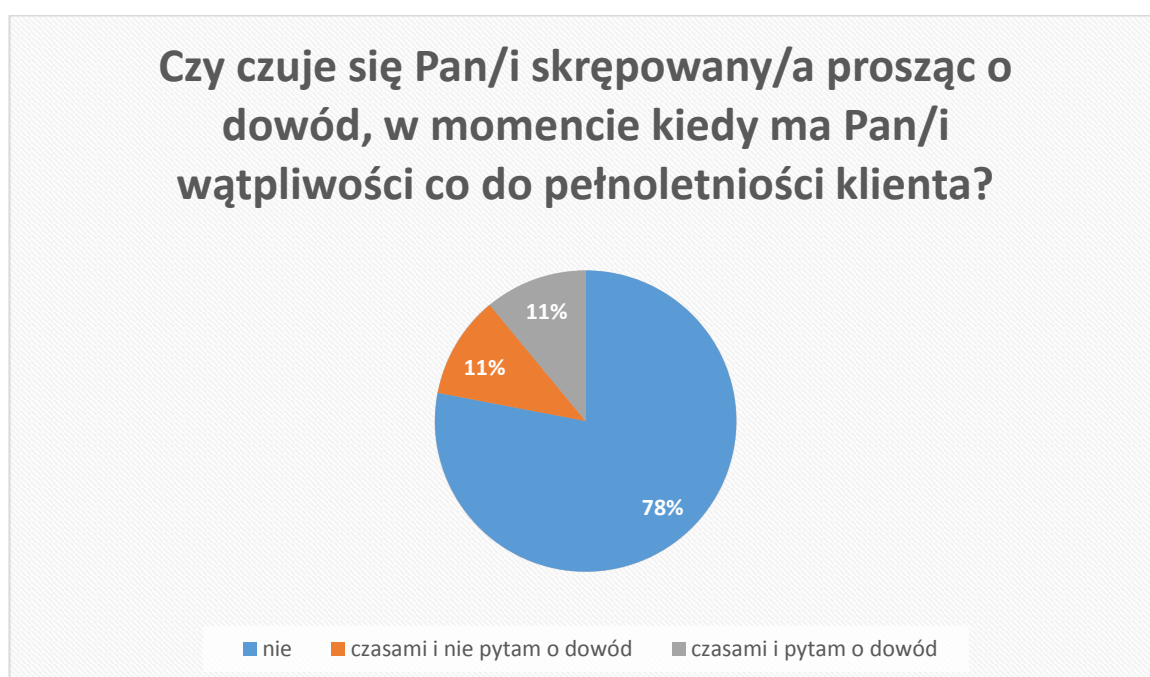
Jedno z pytań dotyczyło próby zakupu przez osoby niepełnoletnie alkoholu. Wyniki okazały się nieco inne niż w przypadku próby zakupu papierosów. 33% sprzedawców nigdy nie spotkało się z taką sytuacją, a 45% spotyka się z nią bardzo rzadko, zaś 22 % mówi, że z tym faktem spotyka się co najmniej raz w tygodniu.

Wykres 12 Jak często zdarza się, że osoba niepełnoletnia próbuje kupić napoje alkoholowe Pana sklepie/lokalu?

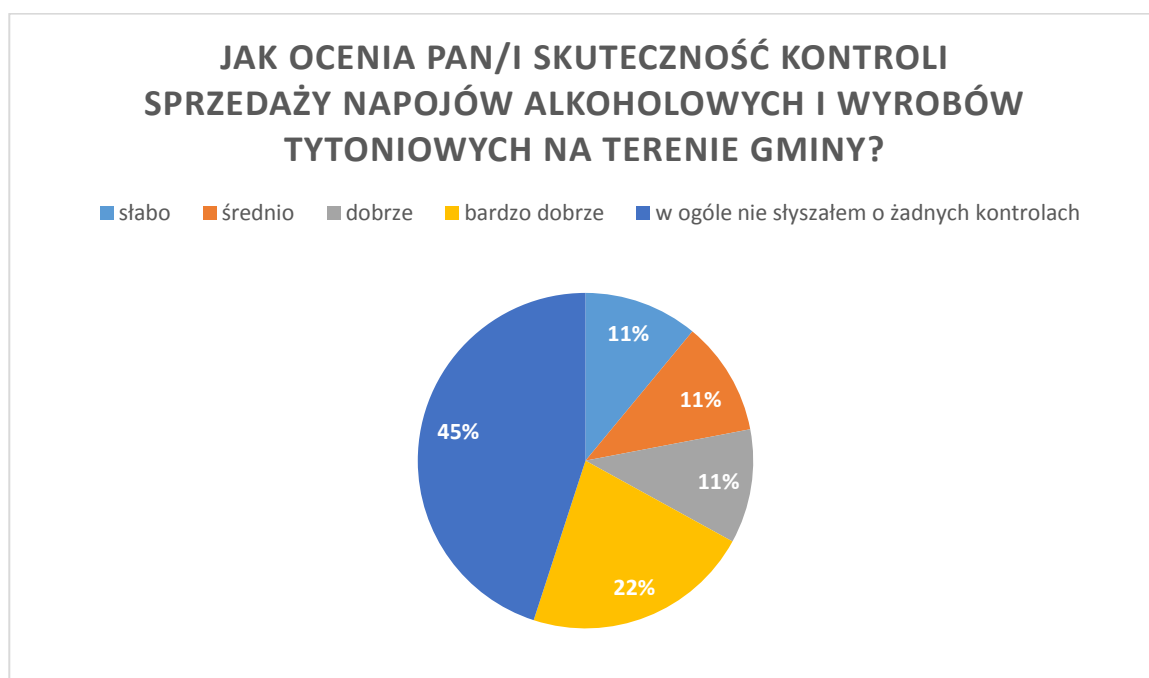
Dalej zapytaliśmy sprzedawców, czy czują się skrupowani w przypadku, kiedy muszą poprosić klienta o dowód osobisty, gdyż nie mają pewności, że jest on pełnoletni. 78% twierdzi, że nie ma z tym problemu i bez skrupowania prosi o okazanie dowodu osobistego, jednak 11% sprzedawców przyznaje, że wstydzi się poprosić o dowód, lecz mimo to o niego prosi, a kolejne 11% odpowiedziało, że czuje skrupowanie i przez to nie prosi o okazanie dokumentu.

Wykres 13 Czy czuje się Pan/i skrupowany/a prosząc o dowód, w momencie kiedy ma Pan/i wątpliwości co do pełnoletniości klienta?

Takie wyniki świadczą o tym, iż sprzedawcy nie do końca zdają sobie sprawę z tego, jak wiele zależy od ich zainteresowania wiekiem klienta, który potencjalnie może być jeszcze niepełnoletni. Jeśli chodzi o kontrolę sprzedaży napojów alkoholowych – 11% ocenia średnio jej skuteczność, drugie 11% ankietowanych twierdzi, że jest ona dobra. 22% z ankietowanych uważa, że kontrola ta działa bardzo dobrze, kolejne 11%, że działa słabo, a 45% sprzedawców uważa, że takiej kontroli na terenie Pyzdr w ogóle nie ma.

Wykres 14 Jak ocenia Pan/i skuteczność kontroli sprzedaży napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych na terenie gminy?

4.3. Zasoby instytucjonalne umożliwiające realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Do zasobów umożliwiających prowadzenie działań profilaktycznych oraz naprawczych należą m.in. jednostki organizacyjne pomocy społecznej, instytucje oraz organizacje, których zadaniem jest organizacja czasu wolnego, placówki oświatowo-wychowawcze, policja, publiczne i niepubliczne placówki ochrony zdrowia.

4.3.1. Działania profilaktyczne w latach 2017-2019

1. Ważniejsze oddziaływania profilaktyczne dla młodzieży:

- 2018 (nazwy: warsztaty: **”Profilaktyka uzależnień od środków psychoaktywnych i dopalaczy”** i **„Seksualność bez tabu”**, kampania profilaktyczna **„Rodzinnie i na trzeźwo”**, biwak **„Zamień promile na ciekawe chwile”** oraz spektakle teatralne i konkursy profilaktyczne)
 - Ilość osób uczestniczących:
 - I. uczniów **498**
 - II. nauczycieli **40**
 - III. rodziców **110**
- 2019 (nazwy: warsztaty: **”Nie dopalaj się bo się spalisz”** i **„Co rodzice powinni wiedzieć i narkotykach i dopalaczach”**, konferencja profilaktyczno-edukacyjna **„Nowe substancje psychoaktywne, leki OTC, substancje pobudzające – wyzwania dla profilaktyki szkolnej i środowiskowej”** oraz spektakle teatralne i konkursy profilaktyczne)
 - Ilość osób uczestniczących:
 - I. uczniów **465**
 - II. nauczycieli **60**
 - III. rodziców **227**

➤ 2020 (nazwy: **warsztaty w formie online: „Zdalna szkoła” i „Moje życie wolne od uzależnień”**)

- Ilość osób uczestniczących:
 - I. uczniów **552**
 - II. nauczycieli **68**
 - III. rodziców **350**

2. Inne działania profilaktyczne skierowane do dzieci i młodzieży np:

➤ 2018 np.:

- Kolonie i obozy z programem zajęć socjoterapeutycznych dla dzieci i rodzin z problemem alkoholowym (ilość osób **0**)
- Kolonie i obozy z programem zajęć profilaktycznych w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych (ilość osób **94**)
- Programy i przedsięwzięcia profilaktyczne opracowywane i realizowane przez młodzież, skierowane do grup rówieśniczych np. kluby dyskusyjne, dyskoteki bezalkoholowe, audycje radiowe itp. (ilość osób **112**)
- Pozalekcyjne zajęcia sportowe realizowane w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych (ilość osób **220 – Rodzinny Ekologiczny Rajd Rowerowy**)
- Inne (ilość osób **20 – Sekcja Tenisa Stołowego**)

➤ 2019 np.:

- Kolonie i obozy z programem zajęć socjoterapeutycznych dla dzieci i rodzin z problemem alkoholowym (ilość osób **0**)
- Kolonie i obozy z programem zajęć profilaktycznych w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych (ilość osób **90**)
- Programy i przedsięwzięcia profilaktyczne opracowywane i realizowane przez młodzież, skierowane do grup rówieśniczych np. kluby dyskusyjne, dyskoteki bezalkoholowe, audycje radiowe itp. (ilość osób **103**)

- Pozalekcyjne zajęcia sportowe realizowane w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych (ilość osób **153 – Rodzinny Ekologiczny Rajd Rowerowy**)
- Inne (ilość osób **25 – Sekcja Tenisa Stołowego**)

➤ 2020 np.:

- Kolonie i obozy z programem zajęć socjoterapeutycznych dla dzieci i rodzin z problemem alkoholowym (ilość osób **0**)
- Kolonie i obozy z programem zajęć profilaktycznych w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych (ilość osób **0**)
- Programy i przedsięwzięcia profilaktyczne opracowywane i realizowane przez młodzież, skierowane do grup rówieśniczych np. kluby dyskusyjne, dyskoteki bezalkoholowe, audycje radiowe itp. (ilość osób **0**)
- Pozalekcyjne zajęcia sportowe realizowane w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych (ilość osób **0**)
- Inne (ilość osób **0 – pandemia uniemożliwiła realizację powyższych przedsięwzięć**)

Rozdział V

Adresaci Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Adresatami Programu jest **społeczność Gminy Pyzdry**, osoby spotykające się w życiu codziennym z problemem uzależnienia od alkoholu oraz konsekwencjami nałogu, w szczególności:

- dzieci, młodzież i osoby dorosłe z grup ryzyka,
- osoby uzależnione i współuzależnione od alkoholu,
- rodziny z problemem alkoholowym,
- pracownicy podmiotów działających na terenie gminy Pyzdry (reprezentanci instytucji pomocowych, placówek oświaty oraz organów ścigania).

Rozdział VI

Cele Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

6.1 Rodzaje profilaktyki – cele

Gminna strategia przeciwdziałania alkoholizmowi opiera się na: profilaktyce uniwersalnej, profilaktyce selektywnej, profilaktyce wskazującej. Każdy poziom kierowany jest do innej grupy odbiorców uwzględniając jej potrzeby.

➤ Profilaktyka uniwersalna

Odbiorcy: ogół mieszkańców Gminy Pyzdry, a w szczególności dzieci i młodzież.

Cel główny: kreowanie zdrowego stylu życia, rozwijanie zainteresowań, wspieranie prawidłowego rozwoju emocjonalno-społecznego dzieci i młodzieży, wspomaganie rodziny w jej funkcji wychowawczo-opiekuńczej w celu ograniczania zachowań ryzykownych.

➤ Profilaktyka selektywna

Odbiorcy: osoby, które są w większym stopniu narażone na rozwój zachowań ryzykownych poprzez uwarunkowania biologiczne oraz środowiskowe.

Cel główny: kierowanie do wytypowanych osób działań i programów profilaktycznych, które mają zapobiegać i ograniczać lub uniemożliwiać podejmowanie zachowań ryzykownych.

➤ Profilaktyka wskazująca

Odbiorcy: osoby, u których rozpoznano objawy uzależnienia od alkoholu oraz powracające z leczenia.

Cel główny: zorganizowana terapia uzależnień i programy, które umożliwią niwelowanie szkód spowodowanych nałogiem.

Rozdział VII

Kierunki działań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

7.1. Profilaktyka uniwersalna

W ramach profilaktyki uniwersalnej Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych należy podjąć następujące działania na terenie Gminy Pyzdry:

Planowane działania	Planowani realizatorzy	Wskaźniki
1. Prowadzenie alternatywnych form spędzania wolnego czasu, m.in. zajęć sportowo-rekreacyjnych, których celem jest zapewnienie poczucia przynależności, możliwości rozwoju zainteresowań oraz umiejętności pracy zespołowej. Istotne, aby wspierały kulturę fizyczną wśród dzieci i młodzieży oraz propagowały zdrowy styl życia. Zajęcia prowadzone przez wychowawców-profilaktyków.	Gmina Pyzdry organizacje sportowe szkolne kluby sportowe	Ilość osób uczestnicząca w zajęciach dodatkowych. Kwota środków finansowych.
2. Wspieranie inicjatyw, które rozwijają umiejętności i	Gmina Pyzdry światlice	Ilość osób uczestnicząca w zajęciach dodatkowych.

zainteresowania uczniów. Zajęcia powinny być prowadzone w taki sposób, aby uatrakcyjnić czas spędzany po szkole. Organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży m.in. w formie zajęć kulturalnych, rekreacyjnych w ramach profilaktyki uzależnień.	placówki oświatowe	Kwota środków finansowych.
3.Realizowanie rekomendowanych programów profilaktycznych przez kompetentnych specjalistów, w tym pedagogów oraz trenerów dla dzieci i młodzieży. Programy wychowawczo-profilaktyczne szkoły będą skierowane do całej społeczności szkolnej (dzieci, pedagodzy, rodzice). Realizacja programów profilaktycznych dla różnych grup zawodowych i różnych grup społecznych.	Gmina Pyzdry placówki oświatowe policja Ośrodek Pomocy Społecznej organizacje pozarządowe	Ilość zrealizowanych programów. Kwota środków finansowych.
4.Przeprowadzanie kampanii informacyjno-edukacyjnych, które	Gmina Pyzdry Ośrodek Pomocy Społecznej	Ilość kampanii, spotkań edukacyjnych wraz z liczbą

przybliżą negatywne skutki spożywania alkoholu. Udział w kampaniach społecznych dot. przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Organizowanie spotkań edukacyjnych oraz warsztatów dla dorosłych. Pozwoli to na poszerzenie wiedzy mieszkańców gminy na temat szkodliwości spożywania napojów alkoholowych. Uczestniczenie w organizowanych imprezach środowiskowych (m. in. festyny, zawody sportowe, wydarzenia świąteczne), gdzie swoje możliwości i kompetencje zaprezentować mogą placówki pomocowe, oświatowe, służby zdrowia, organów ścigania. Promocja zdrowego stylu życia.	Zespół Interdyscyplinarny zakłady opieki zdrowotnej policja placówki oświatowe	uczestniczących w nich osób. Kwota środków finansowych. Ilość zorganizowanych imprez, na których realizowana była polityka trzeźwości.
--	--	---

7.2. Profilaktyka selektywna

W ramach profilaktyki selektywnej Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych należy podjąć następujące działania na terenie Gminy Pyzdry:

Planowane działania	Planowani realizatorzy	Wskaźniki
1.Podnoszenie kompetencji przedstawicieli instytucji działających w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy. Kierowanie i organizowanie szkoleń dla osób zajmujących się problematyką uzależnień (m. in. pedagogów, wychowawców świetlic, pracowników socjalnych). Podejmowanie działań na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości na drogach (policja, kierowcy, szkoły nauki jazdy).	Gmina Pyzdry policja Ośrodek Pomocy Społecznej Zespół Interdyscyplinarny placówki oświatowe świetlice	Ilość i rodzaj szkoleń, którymi zostaną objęte poszczególne instytucje, organy oraz służby. Kwota środków finansowych.
2.Organizowanie cyklicznych zajęć, szkoleń dla rodziców i opiekunów w celu podniesienia świadomości społecznej w zakresie szkodliwości przyjmowania środków psychoaktywnych, konsekwencji prawnych	Gmina Pyzdry policja placówki oświatowe	Rodzaj i zakres działań zrealizowanych w ramach Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego. Kwota środków finansowych

wynikających z ich posiadania, używania, wytwarzania oraz sprzedawania		
3.Współpraca w zakresie zapobiegania wykluczeniu społecznemu. Wspieranie zatrudnienia socjalnego, reintegracji społeczno-zawodowej.	Gmina Pyzdry Ośrodek Pomocy Społecznej Powiatowy Urząd Pracy	Ilość osób uczestniczących w zorganizowanych zajęciach. Ilość osób, które dzięki podjętym krokom podjęły zatrudnienie. Kwota środków finansowych.
4.Kontynuacja i rozwój, w miarę potrzeb społecznych, działalności Informowanie o adresach miejsc, gdzie można uzyskać pomoc i wsparcie. Współpraca z mediami lokalnymi.	Gmina Pyzdry Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Ilość rodzin korzystających ze wsparcia specjalistów. Kwota środków finansowych.
5.Organizacja i prowadzenie świetlic, zajęć opiekuńczo-profilaktycznych dla dzieci i młodzieży. Organizacja i prowadzenie świetlicy socjoterapeutycznej.	Gmina Pyzdry świetlice Ośrodek Pomocy Społecznej inne placówki wsparcia dziennego	Ilość dzieci uczestniczących w zajęciach świetlic Kwota środków finansowych.

Współpraca z innymi placówkami wsparcia dziennego.		
---	--	--

7.3. Profilaktyka wskazująca

W ramach profilaktyki wskazującej Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych należy podjąć następujące działania na terenie Gminy Pyzdry:

Planowane działania	Planowani realizatorzy	Wskaźniki ewaluacji
1.Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od substancji i środków psychoaktywnych. Wspieranie placówek leczenia uzależnień, w tym m.in. zakup materiałów edukacyjnych dla pacjentów i terapeutów, a w czasach pandemii niezbędnych środków czystości i higieny.	Gmina Pyzdry Ośrodek Pomocy Społecznej organizacje pozarządowe placówki leczenia uzależnień	Ilość osób, które skorzystają z leczenia i pomocy. Kwota środków finansowych.
2.Udzielanie pomocy psychospołecznej,	Gmina Pyzdry	Ilość porad udzielonych w zakresie pomocy osobom

specjalistycznej, prawnej rodzinom, w których występują problem alkoholowy Działalność informacyjno-edukacyjna w różnych instytucjach, w tym upowszechnianie informacji dotyczących dostępnych adresów, gdzie można skorzystać ze specjalistycznej pomocy. Upowszechnianie informacji dot. zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności z problemem alkoholowym.	Ośrodek Pomocy Społecznej, Zespół Interdyscyplinarny placówki lecznicze placówki oświatowe policja	uzależnionym oraz ich rodzinom. Liczba punktów konsultacyjnych, liczba pracowników punktów. Kwota środków finansowych.
---	---	---

Rozdział VIII

Monitoring

W celu potwierdzenia skuteczności działań ujętych w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Pyzdry przez cały okres jego realizacji będzie prowadzony monitoring. Późniejsze wnioski i konkretne priorytety posłużą do projektowania gminnej strategii w perspektywie długoletniej. Monitoring musi odbywać się w sposób ciągły, dokonywany jest poprzez bieżącą kontrolę jakości realizowanych zadań oraz analizę i interpretację danych sprawozdawczych. Istotne, aby zwrócić uwagę na informacje z instytucji i organizacji, które są odpowiedzialne za realizację poszczególnych celów. Zestawiając wskaźniki sprzed i po realizacji niniejszego dokumentu będzie można ocenić realizację założeń Programu.

Szczegółowe określenie wysokości planowanych środków na realizację programu nie jest możliwe ze względu na długi okres obowiązywania dokumentu, a także brak stałych, długookresowych źródeł finansowania. Należy założyć, że źródłami finansowania lub współfinansowania przedsięwzięć przewidzianych do realizacji Programu będą: budżet samorządowy (gminny, powiatowy, wojewódzki) i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni (krajowi i zagraniczni).

Rozdział IX

Podsumowanie końcowe

1. Realizatorem Gminnego Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Pyzdry jest Urząd Miejski w Pyzdrach.
2. Źródłem finansowania Programu są dochody gminy pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz dochody własne gminy.
3. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

Członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych za wykonywane czynności przysługuje wynagrodzenie za udział w pracach Komisji obliczane w następujący sposób:

1) za udział w posiedzeniu Komisji przewodniczącemu przysługuje 15% a pozostałym członkom Komisji 10% minimalnego wynagrodzenia za pracę w wysokości podanej w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 14 września 2021 r. zwanego dalej minimalnym wynagrodzeniem za pracę (Dz. U. z 2021 r. poz. 1690). Podstawę do wypłaty wynagrodzenia stanowi podpis członka Komisji na liście obecności dołączonej do protokołu posiedzenia,

2) za udział w przeprowadzonych kontrolach przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych każdemu z członków Komisji biorącemu udział w kontroli przysługuje 2,5% minimalnego wynagrodzenia za pracę. Podstawę do wypłaty wynagrodzenia stanowi podpis na protokole z przeprowadzonej przez Komisję kontroli,

3) za udział w przeprowadzonych wizytacjach w zakresie realizacji programów profilaktycznych każdemu z członków Komisji biorącemu udział w wizytacji przysługuje 5% minimalnego wynagrodzenia za pracę. Podstawę do wypłaty wynagrodzenia stanowi podpis na protokole z przeprowadzonej przez Komisję wizytacji,

4) za udział w przeprowadzonych wizjach lokalnych dotyczących opiniowania wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych każdemu z członków Komisji biorącemu udział w wizji lokalnej przysługuje 2,5% minimalnego wynagrodzenia za pracę. Podstawę do wypłaty wynagrodzenia stanowi podpis na protokole z przeprowadzonej przez Komisję wizji lokalnej,

5) członkom Komisji przysługują diety oraz wzrost kosztów przejazdów i noclegów z tytułu wyjazdów na szkolenia lub wyjazdów poza teren gminy związanych z zadaniami realizowanymi przez Komisję, odbytych za zgodą Burmistrza Pyzdr na zasadach przysługujących pracownikowi z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju, przy czym udziału w szkoleniach i wyjazdach nie uważa się za wykonanie zadań wymienionych w ust. 1,

6) komisja może powoływać ze swego składu doraźne zespoły robocze do wykonywania zadań wynikających z realizacji gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz gminnego programu przeciwdziałania narkomanii. Za udział w pracach zespołu przysługuje przewodniczącemu 15% a pozostałym członkom Komisji 10% minimalnego wynagrodzenia za pracę w wysokości podanej w Rozporządzeniu Rady

Ministrów z dnia 14 września 2021 r. zwanego dalej minimalnym wynagrodzeniem za pracę (Dz. U. z 2021 r. poz. 1690). Podstawę do wypłaty wynagrodzenia stanowi podpis członka Komisji na liście obecności dołączonej do protokołu pracy zespołu doraźnego.

**PRELIMINARZ
WYDATKÓW GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W 2022 R.**

Rozdział 85154 - ALKOHOLE	WYDATKI – 113.000,00
§ 4170 WYNAGRODZENIA BEZOSOBOWE	26.000,00 zł
§ 4210 ZAKUP MATERIAŁÓW I WYPOSAŻENIA	34.000,00 zł
§ 4300 ZAKUP USŁUG POZOSTAŁYCH	45.000,00 zł
§ 4360 OPŁATY Z TYTUŁU ZAKUPU USŁUG TELEKOMUNIKACYJNYCH	1.000,00 zł
§ 4390 ZAKUP USŁUG OBEJMUJĄCYCH WYKONANIE EKSPERTYZ, ANALIZ I OPINII	3.600,00 zł
§ 4410 PODRÓŻE SŁUŻBOWE KRAJOWE	1.000,00 zł
§ 4610 KOSZTY POSTĘPOWANIA SĄDOWEGO I PROKURATORSKIEGO	1.000,00 zł
§ 4700 SZKOLENIA PRACOWNIKÓW NIEBĘDĄCYCH CZŁONKAMI KORPUSU SŁUŻBY CYWILNEJ	1.400,00 zł